

**Informacja o sytuacji spółdzielczych kas oszczędnościowo-
kredytowych w I kwartale 2013 r.**

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
DEPARTAMENT BANKOWOŚCI SPÓŁDZIELCZEJ i SPÓŁDZIELCZYCH KAS
OSZCZĘDNOŚCIOWO - KREDYTOWYCH

Warszawa, lipiec 2013 r.

Spis treści

Rozdział 1 Uwagi metodologiczne	3
Rozdział 2 Najważniejsze uwagi i spostrzeżenia	3
Rozdział 3 Charakterystyka sektora skok	5
Rozdział 4 Adekwatność kapitałowa	7
Rozdział 5 Pozycja płynnościowa kas	9
Rozdział 6 Wyniki sektora skok.....	11
Przychody.....	12
Koszty.....	12
Wynik Finansowy	13
Rozdział 7 Działalność kredytowa i inwestycyjna.....	17
Wartość kredytów netto ogółem	17
Struktura pozostałych aktywów kas	19
Źródła finansowania działalności.....	20
Struktura depozytów	21
Rozdział 8 Jakość portfela kredytowego.....	23
Wycena skryptów dłużnych	25
Rozdział 9 Fundusz stabilizacyjny Kasy Krajowej.....	27
Rozdział 10 Wybrane dane charakteryzujące sytuację w sektorze skok.....	28
Rozdział 11 Spis tabel i wykresów	31
Spis tabel	31
Spis wykresów.....	32

Rozdział 1 Uwagi metodologiczne

Raport opracowano w oparciu o dane przekazywane do Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (dalej: UKNF) przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo – kredytowe (dalej: kasy) i Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo Kredytową (dalej: Kasa Krajowa) na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 8 stycznia 2013 r. w sprawie informacji sprawozdawczych spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 41).

W raporcie uwzględniono przekazane do końca czerwca br. przez kasy skorygowane dane finansowe za rok 2012 oraz poszczególne miesiące sprawozdawcze. Korekty danych pierwotnie przekazanych przez kasy, na podstawie których został sporządzony raport za rok 2012 dotyczyły głównie urealnienia wartości wyniku finansowego, funduszy własnych, portfela kredytów i pożyczek oraz skryptów dłużnych.

Kasy nadal przekazują do UKNF dane sprawozdawcze obarczone błędami, wewnątrznie niespójne. W związku z tym pomiędzy poszczególnymi zestawieniami mogą występować różnice, co do wartości określonych wielkości bilansowych.

Podział przedmiotowy/podmiotowy przyjęty w raporcie wynika ze struktury danych źródłowych, które zagregowane są w sposób zdefiniowany w wyżej wymienionym rozporządzeniu.

Rozdział 2 Najważniejsze uwagi i spostrzeżenia

Na podstawie analizy danych sprawozdawczych kas stwierdzić należy, że zaprezentowana sytuacja sektora skok w I kwartale 2013 r. – w stosunku do przedstawionej na podstawie wstępnych wyników sektora za 2012 r. – uległa pogorszeniu, co wynika głównie z urealnienia wartości aktywów oraz rozliczenia w czasie przychodów w zakresie opłat i prowizji od należności.

Baza kapitałowa sektora skok zmniejszyła się wskutek odnotowanych w roku bieżącym strat. Fundusze własne sektora obliczone zgodnie z ustawą z dnia 5 listopada 2009 o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 855 z późn. zm. – dalej: ustawa o skok) na koniec I kwartału br. wynosiły (-) 30 mln zł, natomiast fundusze własne liczone według metodyki Kasy Krajowej¹ do określenia współczynnika wypłacalności wynosiły 201 mln zł. Współczynnik wypłacalności w sektorze obniżył się z 1,83% na koniec grudnia

¹ Zgodnie z obecną metodyką obliczania wymogu kapitałowego dla kas w zakresie współczynnika wypłacalności (metodyka Kasy Krajowej) zysk bieżący oraz w trakcie zatwierdzania zaliczany jest do funduszy własnych. Natomiast wielkości te nie są zaliczane do funduszy własnych zgodnie z ustawą o skok. Powoduje to istotną rozbieżność pomiędzy wartością funduszy określonych zgodnie z ustawą oraz dla potrzeb wyznaczenia współczynnika wypłacalności, zgodnie z metodologią Kasy Krajowej. Stosownie do znowelizowanych przepisów ustawy o skok, obecne zasady w zakresie współczynnika są tymczasowe i obowiązują do końca stycznia 2014 roku.

2012 r. do 1,11% na koniec marca 2013 r., na co wpłynęło obok ujemnego wyniku finansowego także wzrost wartości aktywów.

Zwraca uwagę istotny - o 23% - wzrost sumy zadeklarowanych udziałów przez członków kas, co wpłynęło na wzrost wartości wpłaconego funduszu udziałowego o 5,7%, tj. o 7,5 mln zł

Sytuacja w zakresie płynności była dobra. Naruszenia norm ustawy w zakresie poziomu obowiązkowej rezerwy płynnej były sporadyczne. Sektor skok wykazuje nadwyżkę środków płynnych.

Kasy wykazały stratę za I kwartał 2013 r. w kwocie 113 mln zł.

Na wyniki kas w I kwartale 2013 r. negatywny wpływ miały głównie:

- niska się jakość portfela kredytowego i związana z tym konieczność utworzenia odpisów aktualizujących, w tym również zaostrzenie przepisów o szczególnych zasadach rachunkowości skok poprzez nieuznawanie niektórych form zabezpieczeń za podstawy pomniejszania tych odpisów², co bezpośrednio wpłynęło na wzrost kosztów operacyjnych kas,
- korekty wynikające z wprowadzenia zasady współmierności dochodów i kosztów, głównie zasady rozliczania opłat i prowizji w czasie. Zakładając poprawność dokonanych zmian można przyjąć, że wpływ tych korekt w kolejnych okresach sprawozdawczych będzie istotnie malał.

Dodatkowo czynnikiem wpływającym na obniżenie wyników finansowych sektora kas w roku bieżącym może być spadek marży odsetkowej wynikający ze spadku rynkowych stóp procentowych.

W I kwartale br. nie odnotowano – istotnych z punktu widzenia sektora skok – jednorazowych transakcji (wyniki tych transakcji wpłynęły na przychody roku poprzedniego).

Wzrosło tempo rozwoju działalności kas, na co wpłynął wzrost wartości depozytów o 9%. Rozwój akcji kredytowej jest jednak wolniejszy, co wynika z obserwowanej na rynku stagnacji w zakresie udzielania kredytów na rzecz gospodarstw domowych, które są głównymi klientami kas.

Rozwój działalności depozytowej oraz aktywów sektora, przy spadku wartości funduszy własnych zwiększa ryzyko działalności kas. Fundusze własne są nieadekwatne do skali prowadzonej przez kasy działalności.

Struktura organizacyjna sektora nie uległa istotnej zmianie. Odnotowano nieznaczny spadek zatrudnienia oraz liczby placówek wynikający z procesów restrukturyzacyjnych. Jednocześnie pięć największych kas nadal posiada dominujący udział w aktywach sektora skok.

² Aktualnie trwają prace nad nowelizacją Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 2013 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. poz. 99), wprowadzające możliwość korzystania z pomniejszeń podstawy dokonywania odpisu aktualizującego zabezpieczeń w formie poręczeń osoby fizycznej o dobrej sytuacji finansowej oraz zabezpieczeń w postaci hipoteki także w odniesieniu do pożyczek.

Rozdział 3 Charakterystyka sektora skok

Na koniec I kwartału 2013 r. działalność prowadziło 55 spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych. Liczba ta nie zmieniła się w stosunku do końca roku ubiegłego. Spadła natomiast liczba oddziałów i filii o 62 punkty sprzedażowe. Liczba członków w I kwartale br. w sektorze skok wzrosła o 30 tys., tj. o 1,18%. Podobny wzrost zaobserwować można w zakresie wartości portfela kredytów i pożyczek, tj. o 1,12 %.

Na uwagę zasługuje wzrost wartości portfela depozytów o 1,4 mld zł, do 17,2 mld zł, natomiast wartość aktywów wzrosła o 1,3 mld zł do kwoty 18,2 mld zł.

W I kwartale 2013 r. zaobserwowano również w sektorze skok wzrost liczby zadeklarowanych udziałów członkowskich. Ich ilość wzrosła o blisko 23% do 5,6 mln udziałów. Wzrosła także o 21% średnia ilość udziałów przypadająca na jednego członka kasy, która wynosi obecnie 2,12. Wartość wpłaconego funduszu udziałowego wzrosła o 5,8%, tj. 7,5 mln zł. Wiąże się to głównie z realizowaną przez część kas strategią dążenia do osiągnięcia adekwatności kapitałowej m.in. poprzez pozyskanie dodatkowego kapitału wśród obecnych członków.

W sektorze skok średnia liczba zatrudnionych pracowników w przeliczeniu na placówki wynosi 3,01. Wiele placówek kas działa w formie małych punktów obsługi klienta zatrudniających od 2 do 4 osób. Dodatkowo część kas prowadzi swoją działalność poprzez placówki franczyzowe.

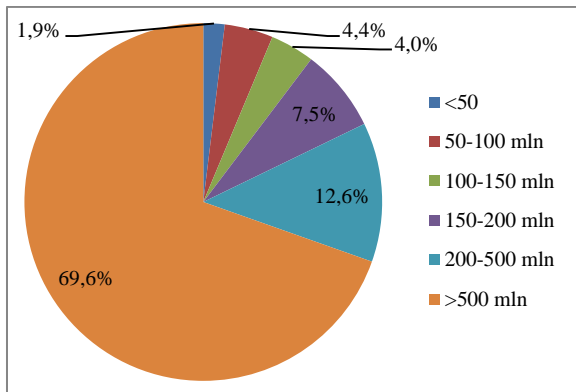
Tabela 1 Główne wielkości charakteryzujące sektor skok

Wyszczególnienie	grudzień 2012	marzec 2013	zmiana	zmiana %
Liczba członków	2 586 128	2 616 583	30 455	1,18%
Liczba oddziałów i filii	2 050	1 988	- 62	-3,02%
Liczba zadeklarowanych udziałów	4 516 656	5 552 524	1 035 868	22,93%
Liczba zadeklarowanych udziałów przypadająca na jednego członka	1,74	2,12	0,37	21%
Wpłacony fundusz udziałowy	129 816	137 342	7 526	5,80%
Liczba zatrudnionych	6 163	5 985	- 178	-2,89%
Liczba członków na pracownika	419	437	18	4,18%
Fundusze własne według ustawy o skok	104 996	-30 823	-135 819	-129%
Depozyty (tys. zł)	15 720 572	17 170 497	1 449 925	9,22%
Kredyty i pożyczki (tys. zł)	10 471 103	10 588 821	117 717	1,12%
Aktywa (tys. zł)	16 815 276	18 182 034	1 366 758	8,13%

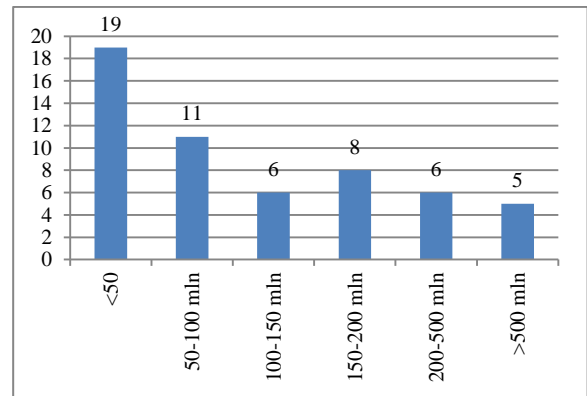
W sektorze dominują kasy małe, w których suma aktywów nie przekracza 100 mln zł (30 kas), posiadają one 6,3% aktywów całego sektora. Natomiast wartość aktywów w 5 największych kasach przekracza 500 mln zł, a w 3 największych przekracza 1 mld zł. Pięć największych kas posiada łącznie blisko 70% aktywów sektora, co świadczy o jego znacznej koncentracji. Analogiczną sytuacją można zauważyć analizując liczby członków poszczególnych kas. Sześć kas posiadających powyżej 100 tys. członków zgromadziło w sumie ponad 63% ogólnej liczby członków całego sektora. Nie wszystkie największe kasy

pod względem wielkości aktywów posiadają jednocześnie największą liczbę członków. Pięć największych kas pod względem aktywów skupia 55% ogólnej liczby członków. W niektórych kasach występuje ryzyko koncentracji związane z wielkością depozytów oraz kredytów i pożyczek.

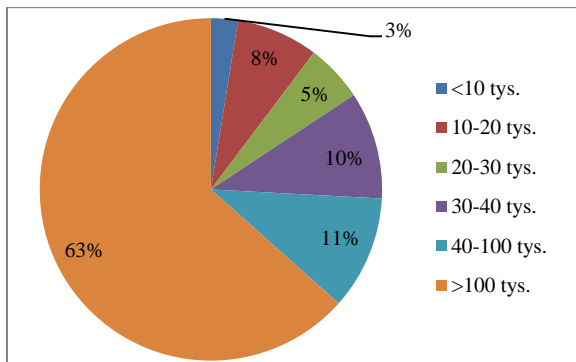
Wykres 1 Aktywa według grup SKOK-ów (dane na koniec I kw. 2013 r.)

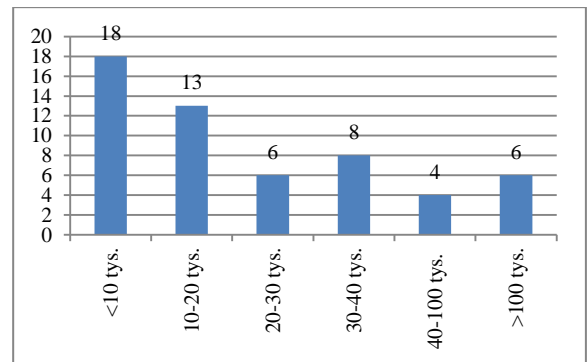
Wykres 2 Liczebność grup kas według wielkości aktywów

Wykres 3 Udział członków kas według poszczególnych grup (I kw. 2013)

Wykres 4 Liczebność poszczególnych grup kas według liczby członków

Rozdział 4 Adekwatność kapitałowa

Sytuację sektora skok w zakresie adekwatności kapitałowej uznać należy za trudną. Wprowadzone przez kasy korekty do sprawozdań finansowych za rok 2012 spowodowały spadek poziomu funduszy własnych. Uwzględniając przedstawione przez kasy korekty dotyczące roku 2012, w I kwartale br. fundusze własne obliczone zgodnie z ustawą o skok obniżyły się o 135,8 mln zł. Sytuacja ta wynikała w głównej mierze z utworzenia przez kasy dodatkowych odpisów aktualizujących na kredyty i pożyczki przeterminowane, które zgodnie z treścią rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości skok tworzone są przez kasy nie rzadziej niż raz na kwartał.

Ustawa o skok z 2009 r. zdefiniowała w sposób jednoznaczny, które pozycje bilansowe można zaliczyć do funduszy własnych. Na koniec I kwartału br., zgodnie z obowiązującą wówczas treścią art. 24 ustawy skok do funduszy własnych zaliczane były:

- 1) fundusz udziałowy,
- 2) fundusz zasobowy,
- 3) za zgodą KNF, środki otrzymane z Kasy Krajowej z tytułu kredytów stabilizacyjnych.

Fundusze własne pomniejszane są natomiast o:

- 1) stratę z lat ubiegłych,
- 2) stratę w trakcie zatwierdzania,
- 3) stratę bieżącego okresu.

Do funduszy własnych nie jest zaliczany zysk bieżący kasy oraz zysk w trakcie zatwierdzania.

Zgodnie z obecną metodyką obliczania wymogu kapitałowego dla kas w zakresie współczynnika wypłacalności (metodyka Kasy Krajowej) zysk bieżący oraz w trakcie zatwierdzania zaliczany jest do funduszy własnych. Powoduje to istotną rozbieżność pomiędzy wartością funduszy określonych zgodnie z ustawą, a obecnie obowiązującą metodologią dotyczącą zasad obliczania współczynnika wypłacalności. Stosownie do znowelizowanych przepisów ustawy o skok, obecne zasady w zakresie współczynnika są tymczasowe i obowiązują do końca stycznia 2014 roku.

Wielkość funduszy własnych obliczonych na koniec marca 2013 r. – zgodnie z metodyką obliczania wymogu kapitałowego obniżyła się w stosunku do końca 2012 r. o 105,6 mln zł, tj. o 34%. Jednocześnie kasy na koniec I kwartału br. wykazały niedobór funduszy własnych w stosunku do wymogu kapitałowego na kwotę 525 mln zł, w I kwartale br. nastąpił wzrost tego niedoboru o 44%.

Tabela 2 Adekwatność kapitałowa kas

Wyszczególnienie	Wartość (tys. zł)				Zmiana do 12.2012	
	12.2012	01.2013	02.2013	03.2013	tys. zł.	%
suma bilansowa	16 815 276	17 315 625	17 823 125	18 182 034	1 366 758	8%
fundusze własne wg ustawy o skok	104 996	85 436	61 418	-30 823	-135 819	-129%
fundusze własne do wymogu kapitałowego	307 237	312 426	295 506	201 572	-105 665	-34%
wymóg kapitałowy (4% aktywów)	672 611	692 625	712 925	727 281	54 670	8%
niedobór/nadwyżka funduszy własnych	-365 374	-380 199	-417 419	-525 710	-160 335	44%

Na koniec analizowanego okresu grupa 19 kas spełniała normy w zakresie współczynnika wypłacalności, w tym 10 kas wykazywało współczynnik wypłacalności powyżej 5%. Wartość aktywów grupy 19 kas spełniającej wymogi stanowiły 57,3% aktywów całego sektora.

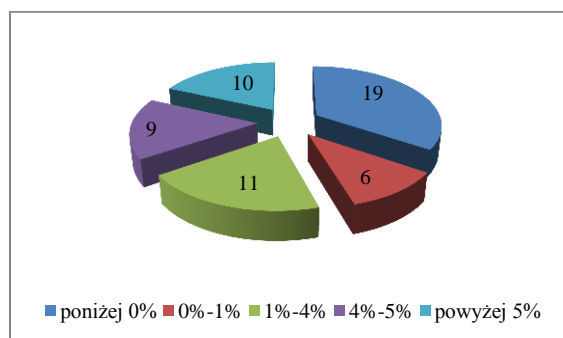
Na koniec I kwartału br. współczynnik wypłacalności w sektorze skok obniżył się do poziomu 1,11% (przy normie 4%), przy czym 19 kas posiadało współczynnik ujemny, a kolejne 6 kas poniżej 1%. Jednocześnie łącznie 36 kas nie osiągnęło wymaganego 4% poziomu współczynnika wypłacalności. Liczba kas o współczynniku wypłacalności poniżej 1% w stosunku do grudnia 2012 roku zwiększyła się o 3 podmioty.

Obecny rozwój kas nie jest poparty odpowiednim zabezpieczeniem w postaci adekwatnego wzrostu wielkości funduszy własnych.

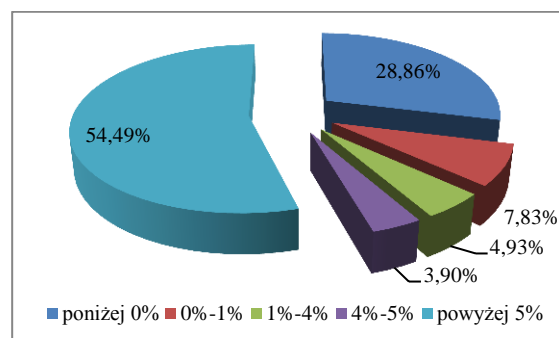
Tabela 3 Współczynnik wypłacalności

Wyszczególnienie	Współczynnik wypłacalności				Udział w aktywach			
	12.2012	01.2013	02.2013	03.2013	12.2012	01.2013	02.2013	03.2013
współczynnik wypłacalności sektor	1,83%	1,80%	1,66%	1,11%				
rozkład kas względem współczynnika wypłacalności								
poniżej 0%	14	13	14	19	17,45%	17,20%	18,82%	28,86%
0%-1%	8	9	8	6	10,38%	10,90%	9,03%	7,83%
1%-4%	12	14	13	11	14,91%	15,71%	14,36%	4,93%
4%-5%	8	6	6	9	2,11%	1,20%	2,14%	3,90%
powyżej 5%	13	13	14	10	55,15%	54,99%	55,65%	54,49%

Wykres 5 Podział kas z uwagi na poziom wykazywanego współczynnika wypłacalności wg stanu na 31.03.2013 r.

Wykres 6 Udziały w aktywach kas z uwzględnieniem poziomu współczynnika wypłacalności na 31.03.2013 r.

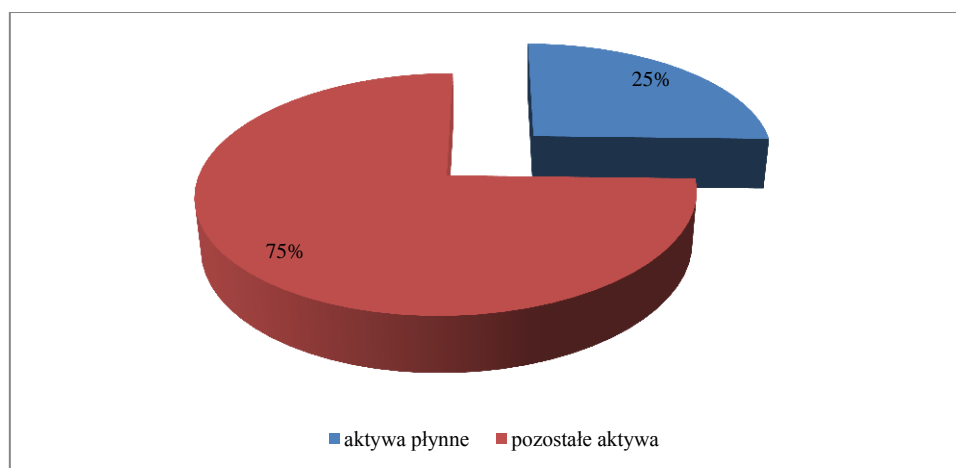

Rozdział 5 Pozycja płynnościowa kas

Bieżącą sytuację kas w zakresie płynności można uznać za zadowalającą, aczkolwiek w kilku przypadkach zaobserwowano nieprzestrzeganie normy określonej ustawą o skok. Na koniec marca 2013 r. na podstawie ówczesnego brzmienia art. 38 ustawy o skok, kasy zobowiązane były do utrzymywania 10% funduszu oszczędnościowo-pożyczkowego w postaci rezerwy płynnej zgromadzonej w formie gotówki lub innych formach ustalonych przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Według stanu na koniec marca 2013 r. kasy utrzymywały aktywa płynne na poziomie 4,6 mld zł i środki te stanowiły 25% łącznej wartości aktywów.

Wykres 7 Udział aktywów płynnych w aktywach ogółem wg stanu na 31.03.2013 r.

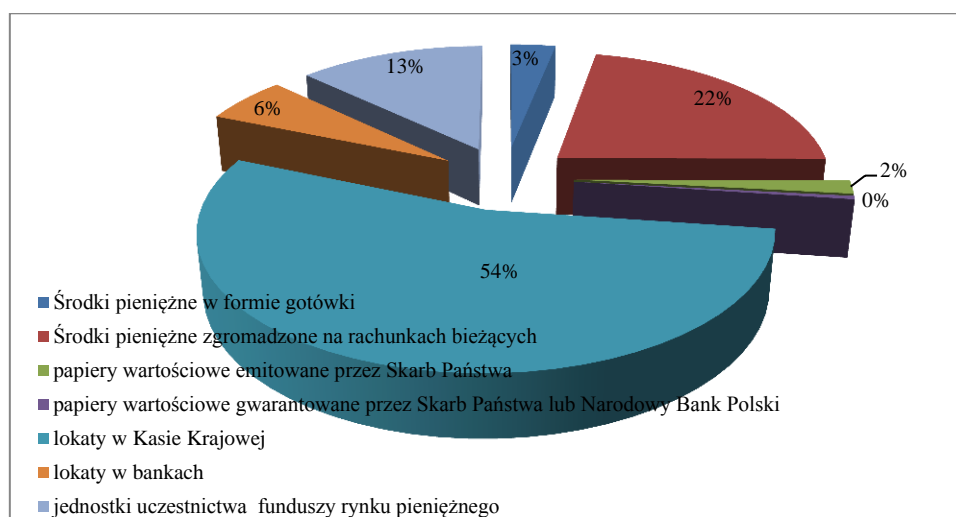
Kasy największą część środków płynnych lokowały w Kasie Krajowej oraz na bieżących rachunkach bankowych. Tylko niewielką część gromadziły w formie lokat w bankach, jednostkach uczestnictwa rynku pieniężnego oraz obligacjach Skarbu Państwa.

Głównym źródłem finansowania działalności kas są depozyty ich członków. Kasy mają także możliwość uzyskania wsparcia finansowego z Kasy Krajowej w formie kredytów płynnościowych. Na podstawie znowelizowanej w roku bieżącym ustawy o skok kasy mogą także być zasilone w kredyty płynnościowe ze środków Narodowego Banku Polskiego pod warunkiem ustanowienia odpowiedniego zabezpieczenia.

Tabela 4 Środki płynne w kasach na koniec marca 2013 r. w tys. zł

Rodzaj	Wartość
Gotówka	144 300
Środki na rachunkach bankowych	1 015 193
Obligacje Skarbu Państwa	76 519
Papiery gwarantowane przez Skarb Państwa	19 359
Lokaty w Kasie Krajowej	2 503 098
Lokaty w bankach	269 055
Jednostki uczestnictwa funduszy rynku pieniężnego	597 153

Wykres 8 Struktura środków płynnych kas - stan na koniec marca 2013 r.

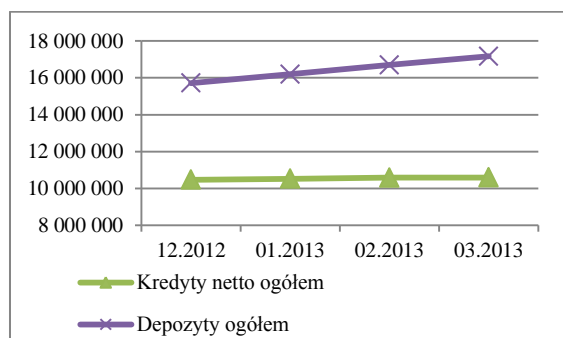

W kasach występuje różnica pomiędzy wartością portfela udzielonych pożyczek i kredytów a kwotą pozyskanych depozytów.

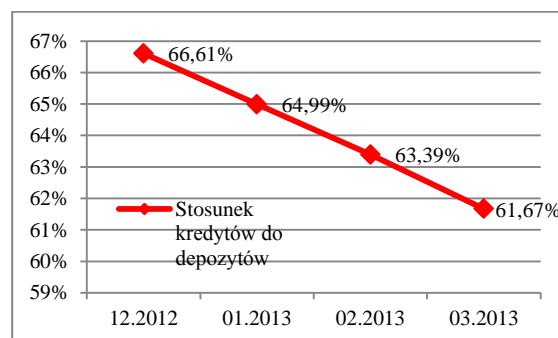
Tabela 5 Relacja kredytów do depozytów ogółem w tys.

Wyszczególnienie	12.2012	01.2013	02.2013	03.2013
Kredyty netto ogółem	10 471 103	10 525 191	10 586 008	10 588 821
Depozyty ogółem	15 720 572	16 195 502	16 699 266	17 170 497
Środki niewykorzystane na działalność kredytową	5 249 468	5 670 311	6 113 258	6 581 676
Finansowania działalności kredytowej z depozytów	66,61%	64,99%	63,39%	61,67%

Wykres 9 Rozwój portfela kredytów i depozytów w I kwartale 2013 r. w tys.

Wykres 10 Relacja kredytów do depozytów ogółem w I kwartale 2013 r.

Rozdział 6 Wyniki sektora skok

Tabela 6 Wybrane pozycje rachunku zysków i strat SKOK w latach 2006-2012 (w tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	2012-12	2013-01	2013-02	2013-03
1	Przychody z całokształtu działalności	4 776 400	250 028	520 909	817 914
	Przychody z działalności podstawowej	2 585 374	202 155	387 440	627 024
	z tytułu odsetek	2 025 300	163 807	307 650	483 935
	z tytułu prowizji i opłat	464 151	17 464	60 966	115 639
	inne	95 923	20 852	18 824	27 450
	Pozostałe przychody operacyjne	1 436 226	35 740	112 206	153 745
	zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	29 672	149	167	225
	dotacje	1 330	2	9	11
	przychody z tytułu aktualizacji aktywów trwałych	786 426	20 620	79 972	94 919
	inne przychody operacyjne	618 798	14 969	32 083	58 590
	Przychody finansowe	754 800	12 133	21 263	37 145
	odsetki	88 121	7 590	15 253	25 329
	aktualizacja wartości inwestycji	11 710	640	306	306
	zysk ze zbycia inwestycji	77 728	3 744	5 407	10 422
	aktualizacja wartości inwestycji	573 441	159	297	1 088
2	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	4 710 016	246 638	530 002	919 950
	Koszty działalności operacyjnej	2 058 506	157 685	370 759	553 357
	z tytułu odsetek	860 034	77 701	200 325	281 000
	z tytułu opłat i prowizji	28 388	1 588	3 075	4 759
	amortyzacja	29 285	2 471	4 811	7 162
	zużycie materiałów i energii	45 002	2 539	5 171	7 979
	usługi obce	492 389	39 542	84 260	136 536
	podatki i opłaty	7 247	586	1 059	1 578
	wynagrodzenia	347 178	20 034	45 588	67 047
	ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	79 725	4 950	9 626	14 075
	pozostałe koszty rodzajowe	169 178	8 269	16 832	33 076
	inne	62	6	11	16
	Pozostałe koszty operacyjne	1 325 212	86 558	156 246	352 708
	strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	923	58	71	144
	odpisy z tytułu aktualizacji wartości kredytów, pożyczek i innych	1 138 607	79 338	127 539	295 748
	inne koszty operacyjne	185 678	7 162	28 635	56 816
	Koszty finansowe	1 326 298	2 395	2 997	13 885
	odsetki	3 920	149	454	781
	strata ze zbycia inwestycji	153			
	aktualizacja wartości inwestycji	258 944	2 190	2 301	9 064
	inne	1 063 282	56	242	4 040
3	Wynik ze sprzedaży, w tym	527 018	44 446	16 691	73 677
	Wynik z tytułu odsetek	1 165 684	86 134	107 381	202 989
	Wynik z tytułu opłat i prowizji	435 344	15 802	58 501	109 370
4	Wynik z działalności operacyjnej, w tym	638 305	-6 284	-27 273	-125 163
	Różnica z aktualizacji wartości kredytów i pożyczek	-352 052	-34 493	-47 577	-200 938
5	Wynik z działalności gospodarczej	66 987	3 335	-9 093	-102 036
6	Wynik finansowy brutto	66 411	3 359	-9 091	-102 105
7	Podatek dochodowy	113 289	2 105	7 115	11 383
8	Wynik finansowy netto	-50 409	1 254	-16 206	-113 266

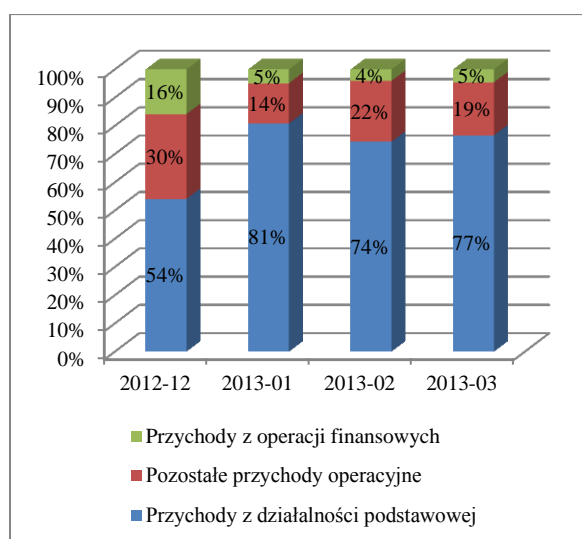
Przychody

W I kwartale 2013 r. zaobserwowano zmiany w strukturze przychodów kas. Przychody kas pochodziły głównie z działalności podstawowej, w porównaniu do poprzednich okresów wpływ przychodów z jednorazowych transakcji niezwiązanych z działalnością podstawową był niewielki. Podkreślić jednak należy, iż wskutek malejących stóp procentowych maleją także przychody z tytułu odsetek co może mieć negatywny wpływ na wyniki kas w kolejnych miesiącach roku.

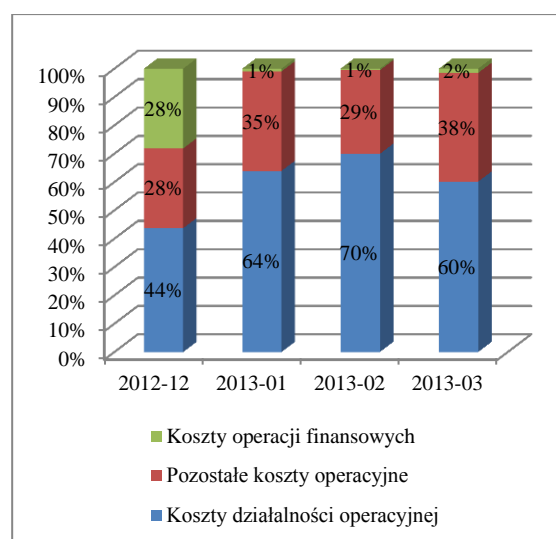
Koszty

Zmianie uległa także struktura kosztów. W badanym okresie przeważały koszty działalności operacyjnej, których udział wzrósł z 44% na koniec 2012 r. do 60% na koniec marca 2013 r. Największą zmianę w strukturze kosztów odnotowano w zakresie kosztów finansowych, które w 2012 r. wynosiły 28%, a za I kwartał 2013 r. 2%. Wynikało to głównie z przeprowadzonych przez kasy w roku 2012 operacji sprzedaży części portfeli kredytowych. Znaczący wzrost pozostałych kosztów operacyjnych związany był z wymogiem tworzenia odpisów aktualizujących na przeterminowane należności kredytowe.

Wykres 11 Struktura przychodów z działalności SKOK

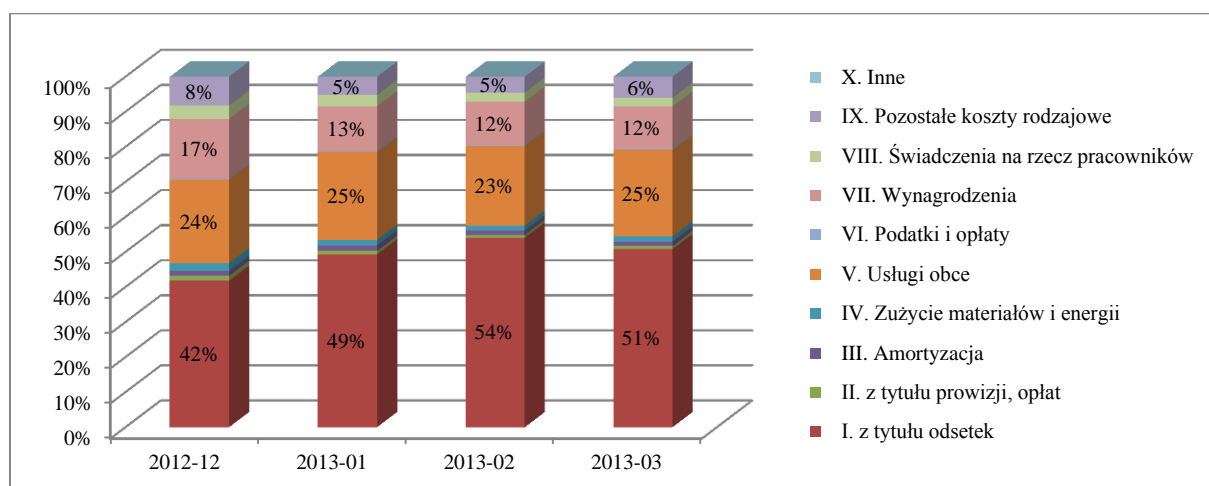

Wykres 12 Struktura kosztów z działalności SKOK

W zakresie kosztów z działalności podstawowej w analizowanym okresie znaczący wpływ na ich poziom miały koszty usług obcych, których udział wzrósł do 25%. Jednocześnie można zauważyć spadek udziału w strukturze, kosztów wynagrodzeń z 17% w roku 2012 do 12% na koniec I kwartału 2013 r. Zmiany w zakresie struktury kosztów wynagrodzeń i kosztów usług obcych bezpośrednio związane były ze zmianą modelu biznesowego niektórych kas w zakresie outsourcingu części usług do spółek celowych.

Wykres 13 Struktura kosztów działalności operacyjnej kas na koniec 2012 r. i w I kwartale 2013 r.

W strukturze kosztów rośnie znaczenie kosztów obsługi depozytów. Jest to efekt po pierwsze dużego wzrostu portfela depozytów w okresie pierwszych 3 miesięcy br. oraz jednoczesnego niedostosowania we właściwym czasie oferty kas do zmieniającego się otoczenia, w tym do decyzji Rady Polityki Pieniężnej o obniżkach stóp procentowych. W przypadku części kas wysokie koszty odsetkowe wynikają z wcześniejszych decyzji o przyjęciu znaczącej wartości depozytów na długie okresy ze stałym oprocentowaniem.

Skutkiem takich decyzji jest obserwowany w pierwszym kwartale br. spadek marży odsetkowej oraz rozpiętości odsetkowej pomiędzy depozytami a kredytami i pożyczkami.

Tabela 7 Marża i rozpiętość odsetkowa

Wyszczególnienie	12.2012	01.2013	02.2013	03.2013
marża odsetkowa ³	9,68%	8,03%	5,25%	6,47%
rozpiętość odsetkowa ⁴	11,16%	9,61%	7,49%	8,59%

Wynik Finansowy

Na koniec I kwartału 2013 r. sektor skok odnotował stratę netto w wysokości 113,2 mln zł. Największy wpływ na wyniki kas miała pogarszająca się jakość portfela kredytowego, co spowodowało - przy zmianie z dniem 1 stycznia 2013 r. przepisów rozporządzenia Ministra Finansów o rachunkowości skok w zakresie braku możliwości uznawania niektórych form zabezpieczeń za podstawy do obniżenia poziomu odpisów aktualizujących - konieczność dokonania dodatkowych odpisów na należności. Pamiętać trzeba również, że w roku 2012 część kas dokonała szeregu jednorazowych transakcji, które wpłynęły na wynik sektora w 2012 r. Wpływ na wyniki finansowe kas miały także koszty odsetkowe, związane z przyjętymi przez kasy depozytami.

W I kwartale utrzymywał się trend spadkowy udziału kas wykazujących zysk netto w aktywach sektora. Natomiast udział aktywów kas wykazujących straty w aktywach sektora

³ Marża odsetkowa obliczona jako: annualizowany wynik z odsetek / średnie saldo kredytów brutto *100,00%

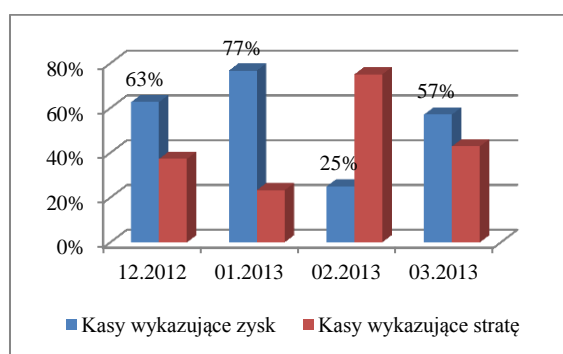
⁴ Rozpiętość odsetkowa obliczona jako: ((annualizowane odsetki otrzymane/średnie saldo kredytów brutto) – (annualizowane odsetki zapłacone /średnie saldo depozytów))*100%.

wzrósł z poziomu 37% na koniec 2012 r. do 43% na koniec marca 2013 r. Sytuacja taka wynika ze spadku liczby kas wykazujących zysk oraz spadku ich znaczenia (mierzonego wartością aktywów) w systemie skok. Na koniec marca 2013 r. 39 kas wykazało straty z działalności, co świadczy o identyfikowanym wzroście ryzyka w tym sektorze.

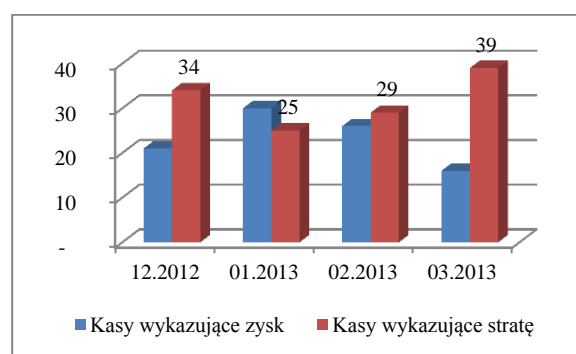
Tabela 8 Liczba skok wg uzyskanego wyniku finansowego netto w I kwartale 2013 r.

Lp.	Wyszczególnienie	12.2012	01.2013	02.2013	03.2013
Liczba SKOK ogółem		55	55	55	55
	- liczba kas wykazujących zysk bieżący	21	30	26	16
	- udział w aktywach sektora	63%	77%	25%	57%
	- łączna wartość zysku netto (w tys. zł)	204 761	15 185	22 261	20 373
	- liczba kas wykazujących stratę bieżącą	34	25	29	39
	- udział w aktywach sektora	37%	23%	75%	43%
	- łączna wartość strat netto (w tys. zł)	-255 171	-13 932	-38 468	-133 639

Wykres 14 Udział kas wykazujących zysk i stratę w aktywach sektora skok

Wykres 15 Liczba SKOK wg uzyskanego wyniku finansowego netto

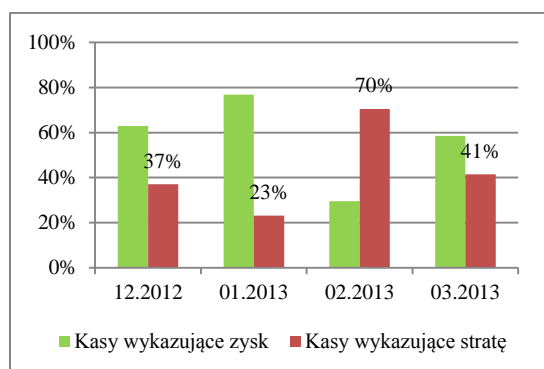

Z analizowanych danych sprawozdawczych wynika, że udział kas wykazujących zysk netto w portfelu kredytowym sektora obniżył się z 63% na koniec 2012 r. do 59% na koniec marca 2013 r.

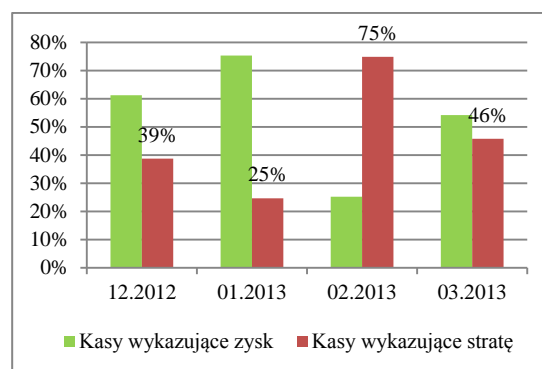
Tabela 9 Wartość udzielonych kredytów i depozytów w tys. zł

Wyszczególnienie	12.2012	01.2013	02.2013	03.2013
Kredyty w sektorze skok	10 471 103	10 525 191	10 586 008	10 588 821
Kredyty kas wykazujących zysk netto	6 587 382	8 087 500	3 136 925	6 201 485
Kredyty kas wykazujących stratę netto	3 883 721	2 437 691	7 449 083	4 387 336
Udział kredytów kas wykazujących zysk netto w kredytach sektora skok (w %)	63%	77%	30%	59%
Udział kredytów kas wykazujących stratę netto w kredytach sektora skok (w %)	37%	23%	70%	41%
Depozyty w sektorze skok	15 720 572	16 195 502	16 699 266	17 170 497
Depozyty kas wykazujących zysk netto	9 624 080	12 191 939	4 206 422	9 308 035
Depozyty kas wykazujących stratę netto	6 096 492	4 003 564	12 492 844	7 862 462
Udział depozytów kas wykazujących zysk netto w depozytach sektora skok (w %)	61%	75%	25%	54%
Udział depozytów kas wykazujących stratę netto w depozytach sektora skok (w %)	39%	25%	75%	46%

Wykres 16 Udział portfeli kredytowych kas wykazujących zysk i stratę w kredytach sektora skok

Wykres 17 Udział w depozytach kas wykazujących zysk i stratę w depozytach sektora skok

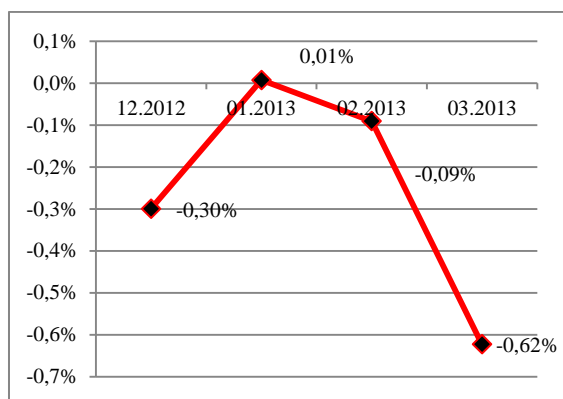
Z danych sprawozdawczych kas wynika, że udział kas wykazujących zysk netto w portfolio depozytów sektora skok także obniżył się z 61% na koniec 2012 r. do 54% na koniec marca 2013 r. Przyczyną tych zmian jest zarówno wzrost liczby kas wykazujących straty, jak i wartości portfeli depozytowych w tych kasach.

Tabela 10 Wybrane miary efektywności sektora skok w I kwartale 2013 r.

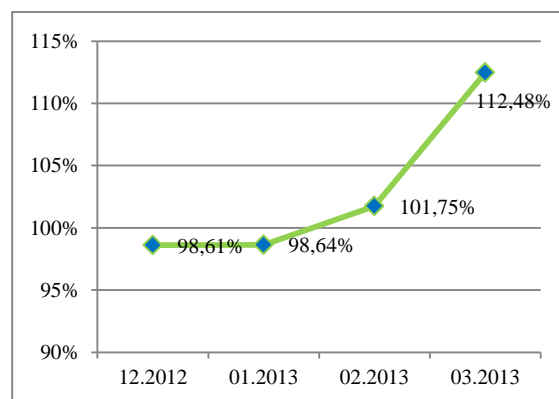
Lp.	Wyszczególnienie/Wskaźnik	12.2012	01.2013	02.2013	03.2013
1	Wynik finansowy netto (w tys. zł)	-50 409	1 254	-16 206	-113 266
2	Wynik finansowy netto/średnie aktywa (ROA)	-0,30%	0,01%	-0,09%	-0,62%
	Wynik finansowy netto/średnie fundusze podstawowe (ROE)	-14,09%	0,40%	-5,20%	-35,98%
	Koszty/dochody (C/I) ⁵	89,51%	72,93%	91,27%	86,34%
3	Koszty działania kas (koszty działalności operacyjnej)/wynik z działalności podstawowej (wynik ze sprzedaży)	390,59%	354,77%	2221,27%	751,06%
	Koszty działania kas (koszty działalności operacyjnej)/wynik z tytułu odsetek	176,59%	183,07%	345,27%	272,60%
	Koszty działania kas (koszty działalności operacyjnej)/wynik pozaodsetkowy	472,85%	997,88%	633,76%	505,95%
4	Aktywa na zatrudnionego (w tys. zł)	2 728	2 843	2 887	3 038

⁵ Bez kosztów i przychodów związanych z aktualizacją portfela kredytowego

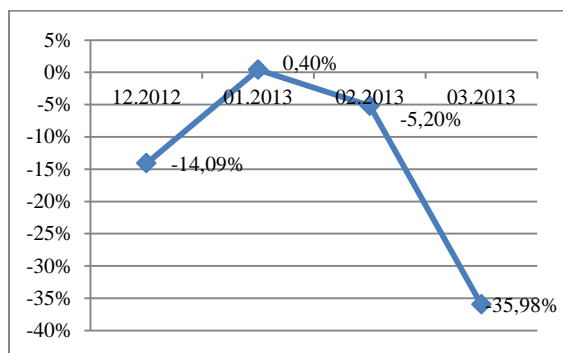
Wykres 18 Poziom ROA w sektorze SKOK

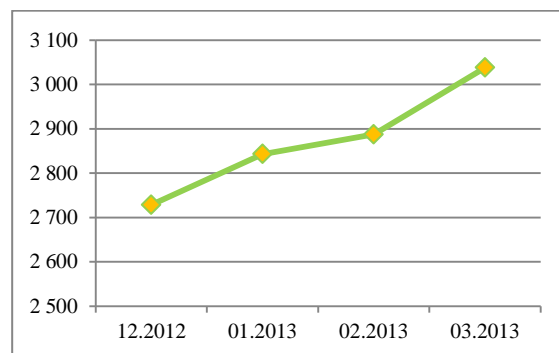
Wykres 19 Wskaźnik koszty/dochody (C/I) w sektorze SKOK

Wykres 20 Poziom ROE w sektorze w %

Wykres 21 Aktywa na zatrudnionego w sektorze SKOK (w tys. zł)

Rozdział 7 Działalność kredytowa i inwestycyjna

Wartość kredytów netto ogółem

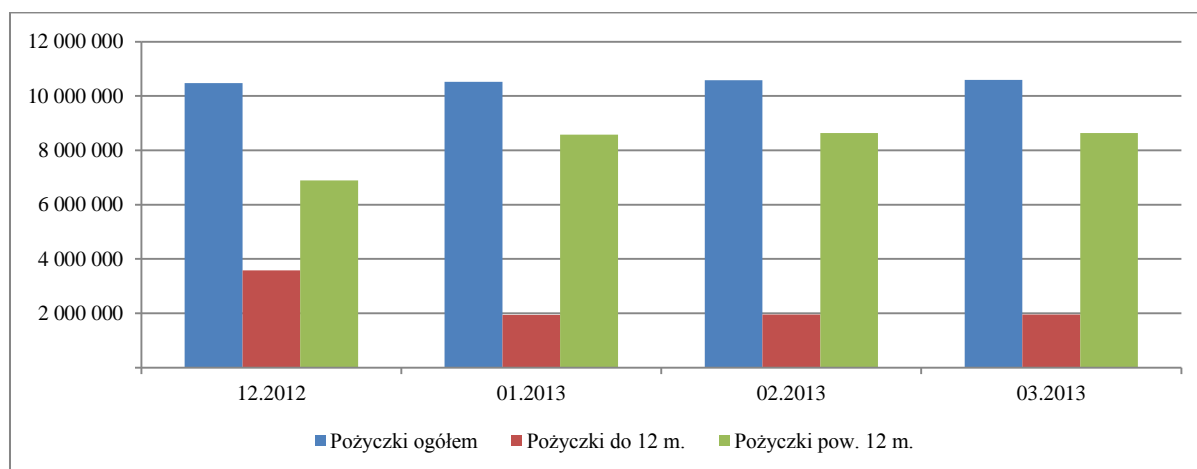
Wartość portfela kredytów netto ogółem na koniec marca 2013 r., zgodnie ze sprawozdawczością kas wynosiła blisko 10,6 mld zł i wzrosła o 117 tys. zł w stosunku do końca 2012 r. Portfel kredytów netto stanowił ok. 58%⁶ wartości aktywów kas i charakteryzował się tendencją spadkową. Jednocześnie obserwowany jest wzrost wartości aktywów płynnych, o niższej rentowności niż portfel kredytowy. Konsekwencją jest spadek marży odsetkowej.

W portfelu pożyczek udzielonych członkom kas dominują pożyczki z terminem zapadalności powyżej 12 miesięcy. Wartość tych pożyczek stale wzrasta. Udział kredytów udzielonych na okresy powyżej 12 miesięcy w portfelu należności wyniósł na koniec marca 2013 r. 82% wartości całego portfela.

Tabela 11 Wartość pożyczek udzielonych członkom przez SKOK ogółem (w tys. zł).

Wyszczególnienie	12.2012	01.2013	02.2013	03.2013
Pożyczki ogółem ⁷	10 471 103	10 525 191	10 586 008	10 588 821
Pożyczki do 12 miesięcy w tym chwilówki	3 579 698	1 946 157	1 949 646	1 948 396
Pożyczki powyżej 12 miesięcy	6 891 405	8 579 034	8 636 362	8 640 424
% udział pożyczek powyżej 12 miesięcy w kredytach ogółem	66%	82%	82%	82%
% udział pożyczek w aktywach kas	62%	61%	59%	58%

Wykres 22 Struktura portfela kredytowego wg terminu zapadalności (bez chwilówek).

⁶ Światowa Rada Związków Kredytowych, której członkiem są kasy, rekomenduje utrzymywanie 70% – 80% aktywów w portfelu kredytowym.

⁷ Wartość pożyczek i kredytów netto po uwzględnieniu odpisów aktualizujących

W portfelu kredytowym kas dominują należności od osób fizycznych, które stanowią ok 95% wartości tego portfela. Pozostałe stanowią kredyty dla przedsiębiorców indywidualnych, rolników, małych i średnich przedsiębiorstw oraz instytucje niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych. Taka struktura podmiotowa portfela wynika głównie z ograniczeń ustawy o skok z 1995 r. co do grup klientów, którzy mogli być członkami kas, a w konsekwencji mogli korzystać z ich usług⁸.

Tabela 12 Struktura portfela kredytowego (ujęcie podmiotowe) (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Wartość kredytów netto	% udział
MSP	1 970	0,02%
Przedsiębiorcy indywidualni	129 473	1,22%
Osoby prywatne	10 058 719	94,99%
Rolnicy indywidualni	6 960	0,07%
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	1 120	0,01%
Inne	390 578	3,69%
Suma⁹	10 588 821	100,00%

Na podstawie danych zawartych w tabeli Tabela 13 można stwierdzić, że największą część portfela kredytów ze względu na ich rodzaj tj. 51,21% stanowią kredyty na nieruchomości¹⁰, natomiast 41,51% stanowią kredyty konsumpcyjne, w tym gotówkowe. Zgodnie ze sprawozdawczością kas, w stosunku do końca 2012 r. nastąpiła zmiana struktury udzielonych kredytów, o 10% wzrosła wartość kredytów konsumpcyjnych, a o tyle samo zmniejszyła wartość kredytów na nieruchomości.

Tabela 13 Struktura kredytów przedmiotowa według stanu na koniec I kwartału 2013 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Wartość kredytów	% udział
Inwestycyjne	12 899	0,12%
Operacyjne	107 885	1,02%
Konsumpcyjne	4 390 318	41,51%
W rachunku bieżącym	262 497	2,48%
Na nieruchomości	5 416 536	51,21%
Inne	387 669	3,66%
Suma¹¹	10 577 803	100,00%

⁸ Do 27 października 2012 r. (data wejścia w życie ustawy o skok z 2009 r.) członkami kas mogły być wyłącznie osoby fizyczne.

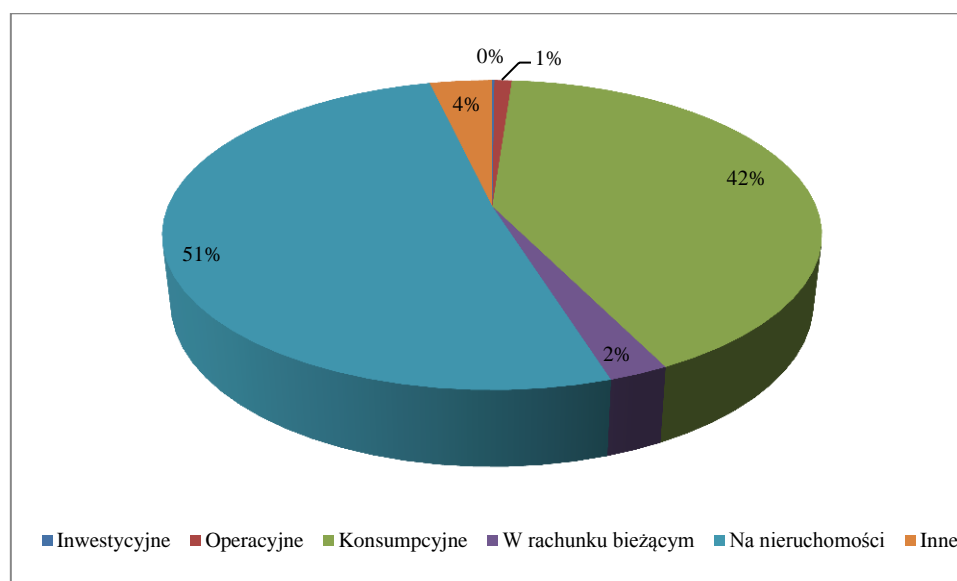
⁹ Różnice pomiędzy poszczególnymi raportami w zakresie salda udzielonych kredytów wynikają z błędnie sporządzonej sprawozdawczości przez kasy

¹⁰ Zgodnie z instrukcją uzupełniającą do tabel sprawozdawczych, do kredytów na nieruchomości zaliczamy:

- a) Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe
- b) Kredyty na nieruchomości komercyjne - są to kredyty i pożyczki na zakup lub budowę powierzchni biurowej.
- c) Kredyty na nieruchomości pozostałe – kredyty i pożyczki na nabycie, budowę, przebudowę, rozbudowę lub nadbudowę budynku, budowli, lokalu stanowiącego odrębną nieruchomość lub nabycie spółdzielczego prawa do lokalu o przeznaczeniu gospodarczym, publicznym, bądź użytkowym oraz na nabycie gruntu lub prawa wieczystego użytkowania gruntu pod budowę budynku lub budowli o przeznaczeniu gospodarczym, publicznym lub użytkowym.

¹¹ Różnice pomiędzy poszczególnymi raportami w zakresie salda udzielonych kredytów wynikają z błędnie sporządzonej sprawozdawczości przez kasy

Wykres 23 Udziały poszczególnych rodzajów kredytów w portfelu kredytowym

Struktura pozostałych aktywów kas

Łączna wartość pozostałych aktywów (zdefiniowanych tu jako suma środków zgromadzonych w kasach, bankach oraz portfel instrumentów dłużnych i kapitałowych) wynosiła na koniec marca 2013 r. 6 936,6 mln zł i była o ok. 1 mln zł wyższa w stosunku do końca 2012 roku.

Tabela 14 struktura pozostałych aktywów kas w tys. zł

Wyszczególnienie	Wartość netto	% udział
Długoterminowe aktywa finansowe	2 551 075	% udział długoterminowych aktywów
a) udziały i akcje	812 217	32%
b) dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe	945 405	37%
c) inne długoterminowe aktywa finansowe		0%
d) lokaty w Kasie Krajowej	793 454	31%
Krótkoterminowe aktywa finansowe	4 385 549	% udział krótkoterminowych aktywów
a) udziały i akcje	235 405	5%
b) dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe	104 319	2%
c) inne krótkoterminowe aktywa finansowe	607 646	14%
d) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	1 402 768	32%
- środki pieniężne w kasie i na rachunkach	1 217 721	
- inne środki pieniężne	13 910	
- inne aktywa pieniężne	259 115	
e) lokaty w Kasie Krajowej	2 035 411	46%

W strukturze portfela aktywów finansowych (krótko i długoterminowych) na koniec I kwartału br. dominowały lokaty w Kasie Krajowej, łączna ich wartość wynosiła 2 828,8 mln zł, co stanowiło 15,5% aktywów kas, Istotną pozycję stanowiły również dłużne papiery wartościowe, stanowiące 37% aktywów długoterminowych. Łączna wartość dłużnych papierów wartościowych w długo i krótkoterminowych aktywach finansowych wynosiła

1 049,7 mln zł, co stanowiło 5,7% wartości aktywów ogółem. W tym portfelu największy udział stanowiły nabyte przez kasy skrypty dłużne w zamian za sprzedane wierzytelności przeterminowane, których wartość na koniec I kwartału br. wynosiła 954 mln zł. Udziały i akcje – zgodnie ze sprawozdawczością – stanowiły 32% aktywów długoterminowych i 5% aktywów krótkoterminowych. Łączna wartość udziałów i akcji stanowiła 5,7% wartości aktywów. Posiadane przez niektóre kasy pakiety akcji pochodzą głównie z transakcji wniesienia aportem do utworzonych spółek celowych majątku kas, a także zorganizowanych części przedsiębiorstw.

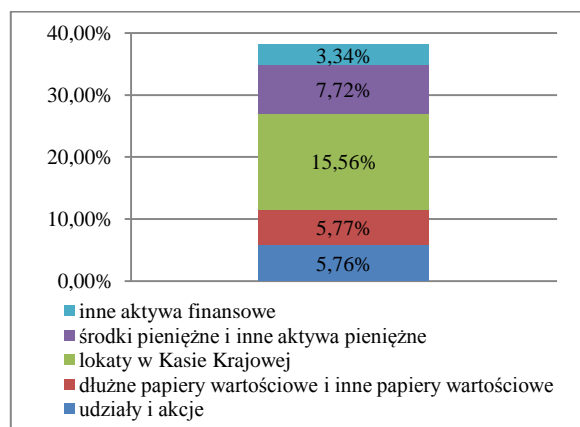
Należy przypomnieć, iż zgodnie z art. 37 ustawy o skok kasy zobowiązane są do inwestowania swoich środków pieniężnych z najwyższą starannością. Ustawa wprowadziła ograniczenia co do formy inwestowania wolnych środków wyłącznie:

- 1) w obligacje i inne papiery wartościowe emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski;
- 2) jako lokaty, wkłady lub udziały w Kasie Krajowej;
- 3) jako lokaty w bankach;
- 4) w jednostki uczestnictwa funduszy rynku pieniężnego, o których mowa w art. 178 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546, z późn. zm.14);
- 5) jako inne kategorie lokat i inwestycji, za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego.

Tabela 15 Udział poszczególnych składników aktywów finansowych a aktywach ogółem

Składniki aktywów finansowych	Wartość	% udział w aktywach ogółem
udziały i akcje	1 047 622	5,76%
dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe	1 049 724	5,77%
lokaty w Kasie Krajowej	2 828 865	15,56%
środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	1 402 768	7,72%
inne aktywa finansowe	607 646	3,34%
Aktywa ogółem	18 182 034	

Wykres 24 Udział poszczególnych składników aktywów finansowych w aktywach ogółem

Źródła finansowania działalności

Według stanu na koniec I kwartału 2013 r. głównym źródłem finansowania działalności kas były depozyty członków w kwocie 17 179 mln zł, w tym największy udział stanowią oszczędności osób fizycznych. Łączna wartość depozytów na koniec marca 2013 r. stanowiła 94,5% aktywów. W dalszej kolejności w strukturze zobowiązań występują pozostałe zobowiązania i rezerwy (3,2% aktywów), w tym kredyty zaciągnięte w Kasie Krajowej na kwotę 55,2 mln zł (0,3% aktywów) oraz fundusze własne stanowiące (1,1% aktywów).

Tabela 16 Struktura źródeł finansowania działalności kas w tys. zł

Wyszczególnienie	Wartość
Fundusze własne	201 572
Zobowiązania długoterminowe w tym	1 101 164
- depozyty członkowskie	1 034 376
- kredyty i pożyczki	53 893
Zobowiązania krótkoterminowe w tym	16 339 651
- depozyty członkowskie	16 145 074
- kredyty i pożyczki	1 328

Wykres 25 Struktura źródeł finansowania działalności kas w tys. zł

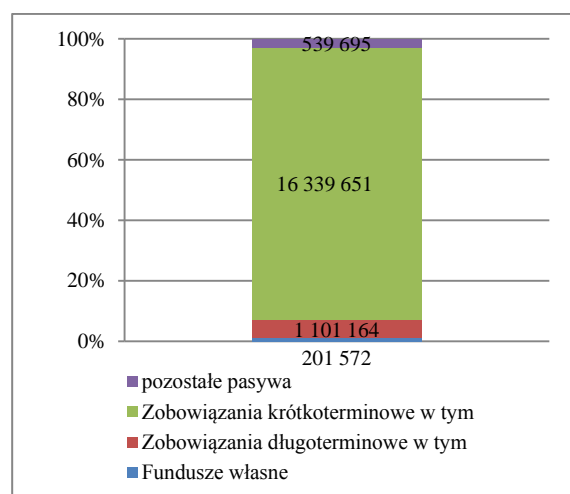

Tabela 17 Struktura zobowiązań finansowych w podziale na podmioty i produkty w tys. zł

Wyszczególnienie	Zobowiązania finansowe wg wartości bilansowej w podziale na podmioty i produkty.					
	Oszczędności	Zabezpieczenia pieniężne	Kredyty i pożyczki	w tym: środki z funduszu stabilizacyjnego	Emisja własna	Inne
Duże przedsiębiorstwa						87
MSP	6					2 399
Przedsiębiorcy indywidualni	33 715					782
Osoby prywatne	17 129 913	6 830				104 645
Rolnicy indywidualni	17					
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	4 085					
Kasa Krajowa			55 221	40 761		610
Banki						
Inne	2 762					28 723
Suma	17 170 497	6 830	55 221	40 761		137 245

Struktura depozytów

Z danych sprawozdawczych kas na koniec marca 2013 r. wynika, że w strukturze depozytów dominowały depozyty z terminem wymagalności do 12 miesięcy włącznie. Natomiast w ujęciu podmiotowym dominowały osoby fizyczne, które zgromadziły 99% depozytów ogółem.

Tabela 18 Wartość depozytów w tys. zł

Wyszczególnienie	12.2012	03.2012
Depozyty ogółem	15 729 978	17 179 451
depozyty do 12 miesięcy włącznie	14 920 685	16 145 074
depozyty powyżej 12 miesięcy	809 293	1 034 376

Tabela 19 Struktura depozytów wg podmiotów (marzec 2013 r.) dane w tys. zł

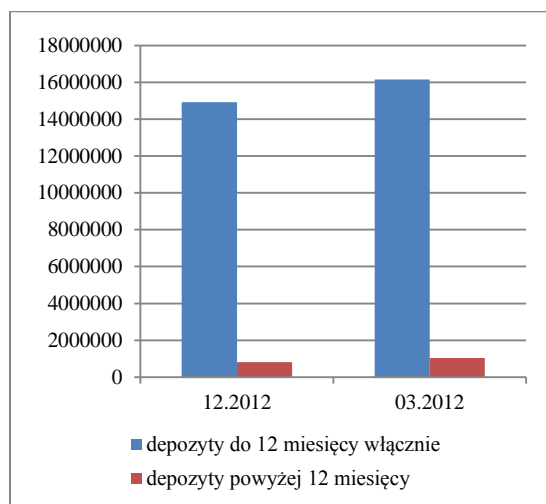
Wyszczególnienie	Wartość	% udział
MSP	6	0,0%
Przedsiębiorcy indywidualni	33 715	0,2%
Osoby prywatne	17 129 913	99,7%
Rolnicy indywidualni	17	0,0%
Instytucje niekomercyjne	4 085	0,02%
Suma	17 170 497	100,0%

W strukturze zobowiązań w podziale na terminy pierwotne dominują zobowiązania z terminem powyżej 6 miesięcy do 1 roku, które stanowią 30,5% zobowiązań z tytułu oszczędności członków kas.

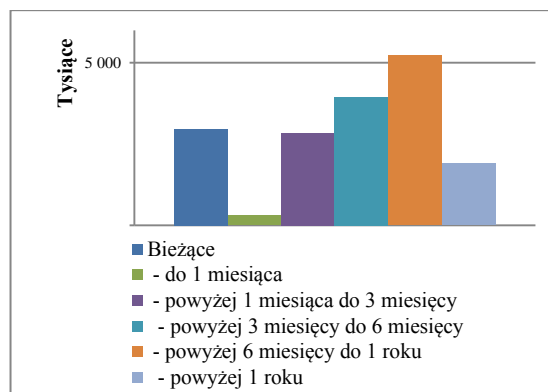
Tabela 20 Zobowiązania z tytułu oszczędności wg wartości bilansowej w podziale na terminy pierwotne

Wyszczególnienie	Wartość depozytów	Udział
Bieżące	2 956 322	17,2%
Z terminem:		
- do 1 miesiąca	301 984	1,8%
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	2 844 553	16,6%
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	3 937 572	22,9%
- powyżej 6 miesięcy do 1 roku	5 232 802	30,5%
- powyżej 1 roku	1 903 937	11,1%
Suma	17 177 170	100,0%

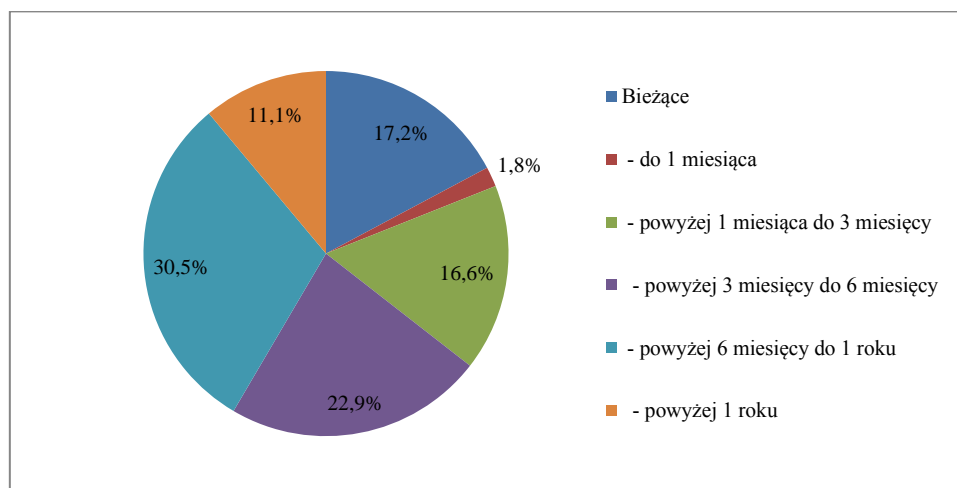
Wykres 26 Struktura depozytów w tys. zł.

Wykres 27 Depozyty wg terminów pierwotnych w tys. zł

Wykres 28 Struktura depozytów wg terminów pierwotnych

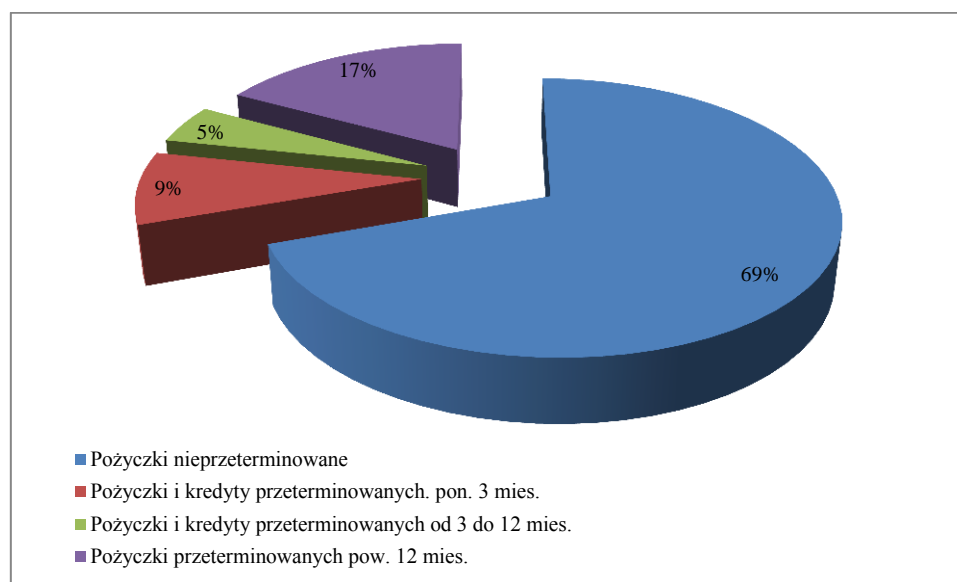
Rozdział 8 Jakość portfela kredytowego

Zgodnie ze sprawozdawczością kas, wartość kredytów przeterminowanych¹² na koniec marca 2013 r. wynosiła 3,9 mld zł, z czego 2,1 mld zł stanowiły kredyty, których okres przeterminowania wynosił powyżej 12 miesięcy. Dane te nie obejmują kredytów przeterminowanych sprzedanych w 2012 r. (łącznie 33% wartości portfela przeterminowanych należności). W celu zabezpieczenia ryzyka kredytowego kasy utworzyły odpisy aktualizujące należności w wysokości blisko 2,3 mld zł.

Tabela 21 Kredyty i pożyczki ze stwierdzoną utratą wartości na koniec marca 2013 r.

Wyszczególnienie	Wartość	Udział
Pożyczki i kredyty brutto	12 853 837	100,0%
Pożyczki nieprzeterminowane	8 944 713	69,6%
Pożyczki przeterminowane	3 909 124¹³	30,4%
Pożyczki i kredyty przeterminowanych. pon. 3 mies.	1 121 531	8,7%
Pożyczki i kredyty przeterminowanych od 3 do 12 mies.	601 408	4,7%
Pożyczki przeterminowanych pow. 12 mies.	2 186 185	17,0%
odpis aktualizujący utworzony	2 265 017	x

Wykres 29 Udział pożyczek i kredytów z utratą wartości w portfelu kredytowym na koniec marca 2013 r.

Kredyty i pożyczki przeterminowane na koniec marca 2013 r. stanowiły 30,4% wartości portfela kredytowego. Gdyby uwzględnić wartość nabytych przez kasy skryptów dłużnych w zamian za sprzedane przeterminowane wierzytelności udział ten wzrósłby do blisko 36%.

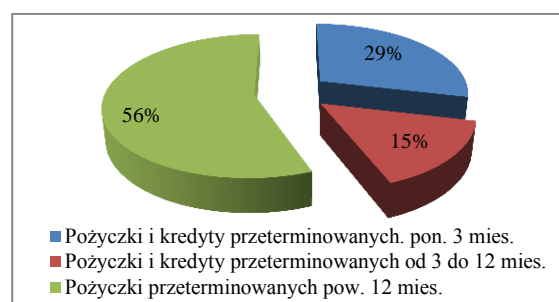
¹² Za kredyty przeterminowane uznano wszystkie kredyty które mają opóźnienie w płatności min. 1 dzień

¹³ Nieznaczne różnice w zakresie wielkości kredytów przeterminowanych w poszczególnych kategoriach wynikają z błędnie przekazanych danych sprawozdawczych przez kasy

Tabela 22 Kredyty i pożyczki przeterminowane w podziale na okresy przeterminowania w tys. zł

Wyszczególnienie	Wartość	Udział
Pożyczki i kredyty przeterminowane pon. 3 mies.	1 121 531	28,7%
Pożyczki i kredyty przeterminowane od 3 do 12 mies.	601 408	15,4%
Pożyczki i kredyty przeterminowane pow. 12 mies.	2 186 185	55,9%
Pożyczki i kredyty przeterminowane ogółem	3 909 124	100,0%

Wykres 30 Udział pożyczek i kredytów przeterminowanych w podziale na okresy

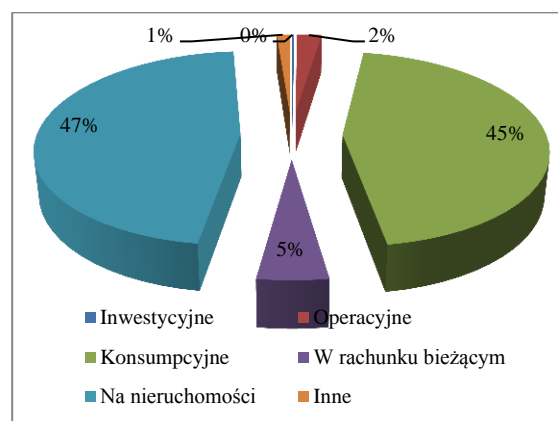

W ujęciu strukturalnym portfela kredytowego przeterminowanego – zgodnie z przekazanymi przez kasy informacjami sprawozdawczymi – znaczące pozycje zajmują pożyczki i kredyty konsumpcyjne jak i na nieruchomości - stanowią one odpowiednio 45,1% i 46,5% wartości portfela kredytów przeterminowanych.

Tabela 23 Struktura kredytów przeterminowanych w podziale na rodzaje (tys. zł.)

Wyszczególnienie	Wielkość	Udział % w portfelu kredytów zagrożonych
Inwestycyjne	6 915	0,2%
Operacyjne	89 807	2,3%
Konsumpcyjne	1 762 663	45,1%
W rachunku bieżącym	184 775	4,7%
Na nieruchomości	1 816 850	46,5%
Inne	47 723	1,2%
Suma kredytów przeterminowanych	3 908 733	100,0%

Wykres 31 Udział poszczególnych rodzajów kredytów przeterminowanych w portfelu

Biorąc pod uwagę podmiotowy podział pożyczek i kredytów przeterminowanych największy udział, 95,9% stanowią kredyty udzielone osobom fizycznym. Wynika to głównie z dotychczasowych ograniczeń ustawowych dotyczących zasad działania kas, w tym ograniczenia wynikające z możliwości uzyskania członkostwa wyłącznie przez osoby fizyczne.

Tabela 24 Struktura kredytów przeterminowanych w podziale podmiotowym

Wyszczególnienie kredytów przeterminowanych w podziale na podmioty	Kredyty i pożyczki brutto ¹⁴ ogółem (tys. zł)	Kredyty i pożyczki przeterminowane brutto ogółem (tys. zł.)	Udział % w portfelu kredytów ogółem	Udział % w portfelu kredytów przeterminowanych
Małe i średnie przedsiębiorstwa	1 981	616	31,1%	0,0%
Przedsiębiorcy indywidualni	192 925	106 333	55,1%	2,7%
Osoby prywatne	12 233 413	3 750 401	30,7%	95,9%
Rolnicy indywidualni	8 798	4 620	52,5%	0,1%

¹⁴ Bez uwzględnienia wartości odpisu aktualizującego

Wyszczególnienie kredytów przeterminowanych w podziale na podmioty	Kredyty i pożyczki brutto ¹⁴ ogółem (tys. zł)	Kredyty i pożyczki przeterminowane brutto ogółem (tys. zł.)	Udział % w portfelu kredytów ogółem	Udział % w portfelu kredytów przeterminowanych
Institucje niekomercyjne	1 120		0%	
Inne	415 599	47 154	11,3%	1,2%
Pożyczki i kredyty przeterminowane ogółem	12 853 837	3 909 124	30,4%	100,0%

Pozyskany przez kasy portfel depozytów wytwarza presję na wzrost sprzedaży kredytów, co – wobec zidentyfikowanych słabości w zarządzaniu ryzykiem kredytowym – prowadzi do ich niskiej jakości i wpływa na wielkość portfela kredytów przeterminowanych. W założeniu kasy miały obsługiwać wyłącznie członków, których znają i którzy wywodzą się z tej samej społeczności. Dynamiczny rozwój niektórych kas doprowadził jednak do sytuacji, w której kasy obsługują po kilkaset tysięcy członków z różnych środowisk, praktycznie niepołączonych więziami (zawodową, środowiskową). Dodatkowym elementem ryzyka jest liczba członków przypadających na jednego zatrudnionego pracownika, która może powodować, że analiza ryzyka kredytowego jest sporządzana w sposób powierzchowny. Inaczej sytuacja kształtuje się w małych kasach, w których zachowane zostały zasady istnienia więzi pomiędzy członkami. W tych kasach sytuacja w zakresie jakości portfela pożyczkowego na tle całego systemu skok jest najlepsza.

Wycena skryptów dłużnych

Według danych na koniec marca 2013 r. wartość bilansowa skryptów dłużnych uzyskanych przez kasy w zamian za sprzedane przeterminowane wierzytelności wynosiła 952 mln zł. i stanowiła 5,2% wartości aktywów ogółem. Wartość posiadanych przez kasy skryptów dłużnych w sprawozdaniach finansowych kas za rok 2012 po weryfikacji biegłych rewidentów została zaktualizowana. W większości kasy korzystały z możliwości wyceny tych aktywów przez wyspecjalizowane firmy zewnętrzne.

Tabela 25 Skrypty dłużne w tys. zł

Wyszczególnienie	03.2013	% udział do aktywów ogółem
Wartość skryptów dłużnych	952 329	5,2%
Aktywa ogółem	18 182 034	

Wykres 32 Udział skryptów dłużnych w aktywach ogółem

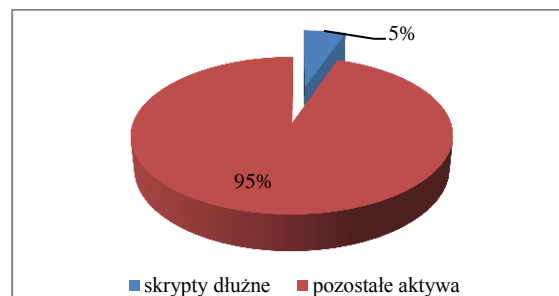
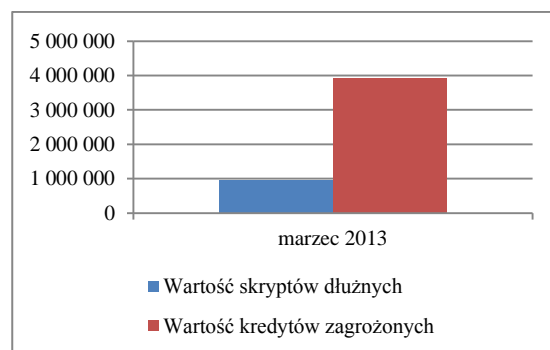

Tabela 26 Relacja skryptów dłużnych do kredytów zagrożonych w tys. zł.

wg danych na koniec marca 2013 r.		Procent o jaki może wzrosnąć wartość kredytów zagrożonych
Wartość skryptów dłużnych	952 329	24%
Wartość kredytów zagrożonych	3 909 124	

Wykres 33 Relacja skryptów dłużnych do kredytów zagrożonych

Rozdział 9 Fundusz stabilizacyjny Kasy Krajowej

Zasady gromadzenia i rozdysponowywania funduszu stabilizacyjnego w I kwartale br. nie uległy zmianie. Na koniec marca 2013 r. Kasa Krajowa wykazała wartość funduszu stabilizacyjnego: 420,8 mln zł.

Tabela 27 Struktura finansowania funduszu stabilizacyjnego Kasy Krajowej (dane w tys. zł)

	Wnoszone przez kasy środki	Zysk Kasy Krajowej	Inne źródła	Suma
Fundusz stabilizacyjny	182 938,3	237 910,6	36,7	420 885,6

Wolne środki pieniężne funduszu stabilizacyjnego mogą być inwestowane wyłącznie w bezpieczne instrumenty finansowe: obligacje i inne papiery wartościowe emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski, a także w jednostki uczestnictwa funduszy rynku pieniężnego lub fundusze inwestycyjne. Poniżej przedstawiono alokację środków funduszu stabilizacyjnego na koniec marca 2013 r.

Tabela 28 Alokacja środków funduszu stabilizacyjnego na koniec marca 2013 r. (dane w tys. zł)

Wyszczególnienie	Wartość
Wartość bilansowa funduszu stabilizacyjnego na koniec okresu sprawozdawczego	420 885,6
Wykorzystanie środków funduszu stabilizacyjnego według stanu na koniec okresu sprawozdawczego, w tym :	420 846,0
Udzielone kasom kredyty i pożyczki	40 760,7
Inwestycje w papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa	160 085,3
Inwestycje w jednostki uczestnictwa funduszy rynku pieniężnego	220 000,0
Środki funduszu stabilizacyjnego niezainwestowane	39,6

Ze środków funduszu stabilizacyjnego udzielone są również przez Kasę Krajową promesy kredytu stabilizacyjnego.

Tabela 29 Wartość udzielonych promes kredytu stabilizacyjnego według stanu na 31 marca 2013 r. (w tys. zł)

	Wartość nominalna	Wartość po wykorzystaniu
Promesy kredytu stabilizacyjnego	201 885,0	118 838,8

Kasy realizujące programy naprawcze lub łączące się z innymi kasami mogą ubiegać się w Kasie Krajowej o pomoc z funduszu stabilizacyjnego. Uzyskane przez kasy środki z funduszu stabilizacyjnego mogą być zaliczone do funduszy własnych pod warunkiem uzyskania zgody KNF oraz spełnienia warunków dodatkowych zapisanych w ustawie o skok.

Podkreślenia wymaga, iż w czerwcu br., tj. w okresie który nie jest objęty niniejszą analizą Kasa Krajowa zdecydowała o udzieleniu ze środków funduszu stabilizacyjnego pomocy 25

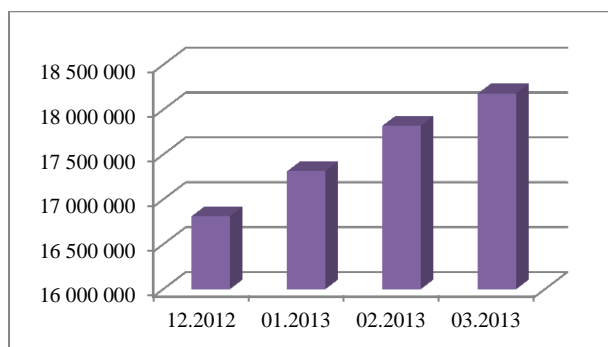
kasom objętym postępowaniami naprawczymi na łączną kwotę 196 mln zł, w tym w formie darowizny 34,4 mln zł.

Rozdział 10 Wybrane dane charakteryzujące sytuację w sektorze skok

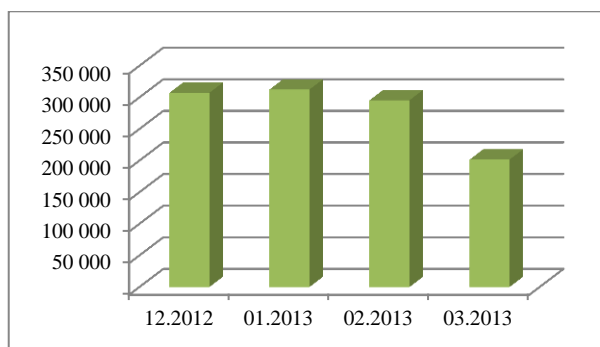
Tabela 30 Wybrane charakterystyki sektora skok (w tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	12.2012	01.2013	02.2013	03.2013
1	Suma bilansowa	16 815 276	17 315 625	17 823 125	18 182 034
2	Wybrane pozycje rachunku zysków i strat				
	Wynik ze sprzedaży	527 018	44 446	16 691	73 677
	Wynik z działalności operacyjnej	638 305	-6 284	-27 273	-125 163
	Wynik z działalności gospodarczej	66 987	3 335	-9 093	-102 036
	Wynik finansowy netto	-50 409	1 254	-16 206	-113 266
3	Wybrane pozycje bilansu				
	Aktywa trwałe	10 259 434	11 812 026	11 885 964	11 897 025
	Aktywa obrotowe	6 555 787	5 503 599	5 944 422	6 285 056
	Wartość pożyczek udzielonych członkom przez SKOK ogółem	10 471 103	10 525 191	10 586 008	10 588 821
	Kapitał (fundusz) własny	326 981	319 575	301 237	206 028
	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	16 490 373	16 996 048	17 521 881	17 976 044
	Depozyty ogółem	15 720 572	16 195 502	16 699 266	17 170 497
4	Adekwatność kapitałowa SKOK (w tys. zł)				
	Fundusze własne według ustawy o skok	104 996	85 436	61 418	-30 823
	Wymóg kapitałowy zgodnie z uchwałą KSKOK	307 237	312 426	295 506	201 572
	Niedobór/nadwyżka funduszy własnych nad wymogiem	-365 374	-380 199	-417 419	-525 710
	Współczynnik wypłacalności (fundusze własne do aktywów)	1,83%	1,80%	1,66%	1,11%

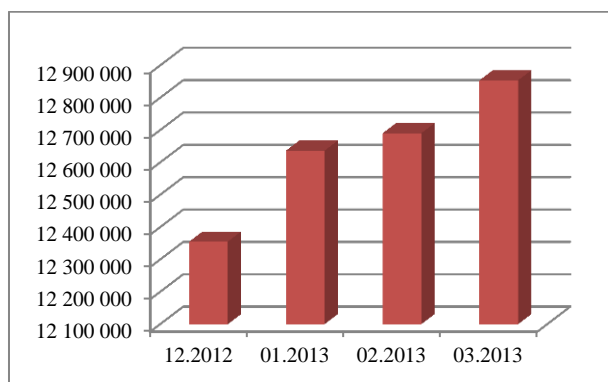
Wykres 34 Suma bilansowa SKOK (w tys. zł)

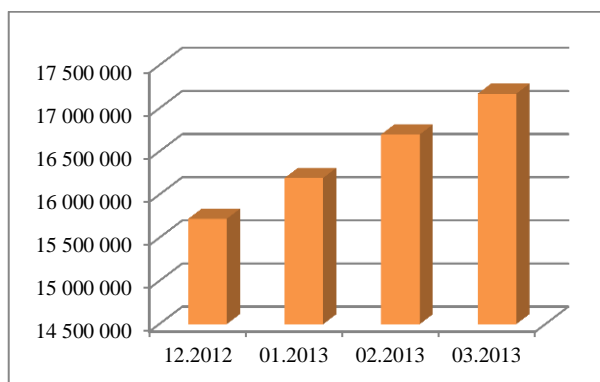
Wykres 35 Kapitał (fundusz) własny SKOK (tys. zł)

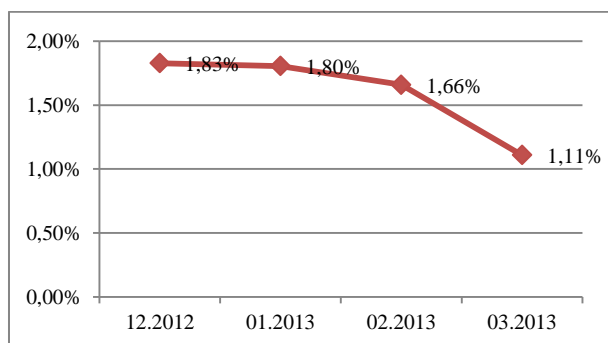
Wykres 36 Pożyczki i kredyty (brutto w tys.)

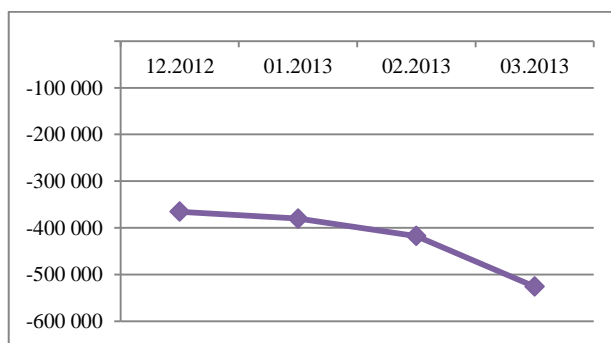
Wykres 37 Wartość depozytów SKOK ogółem (tys. zł)

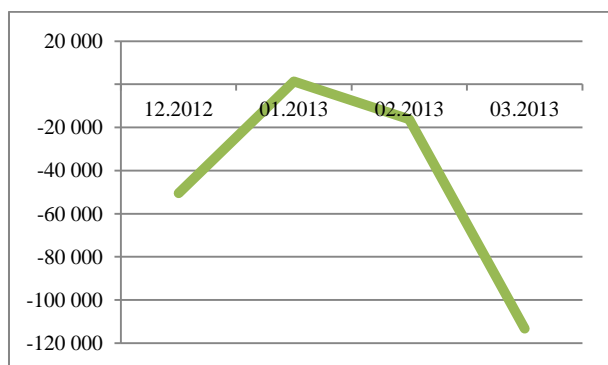
Wykres 38 Współczynnik wypłacalności w sektorze SKOK

Wykres 39 Niedobór funduszy własnych w stosunku do nad wymogu kapitałowego w sektorze SKOK (tys. zł)

Wykres 40 Wynik finansowy netto SKOK (tys. zł)

Wykres 41 Wybrane pozycje rachunku zysków i strat SKOK (w tys. zł)

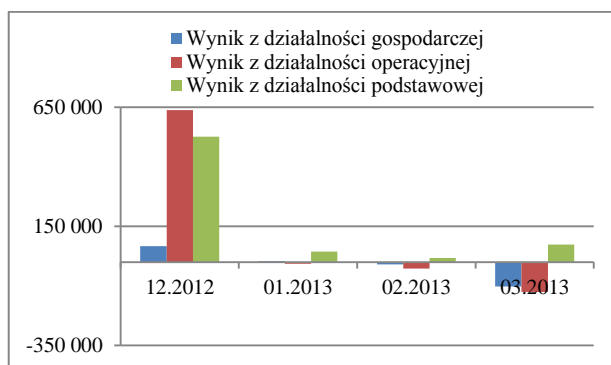
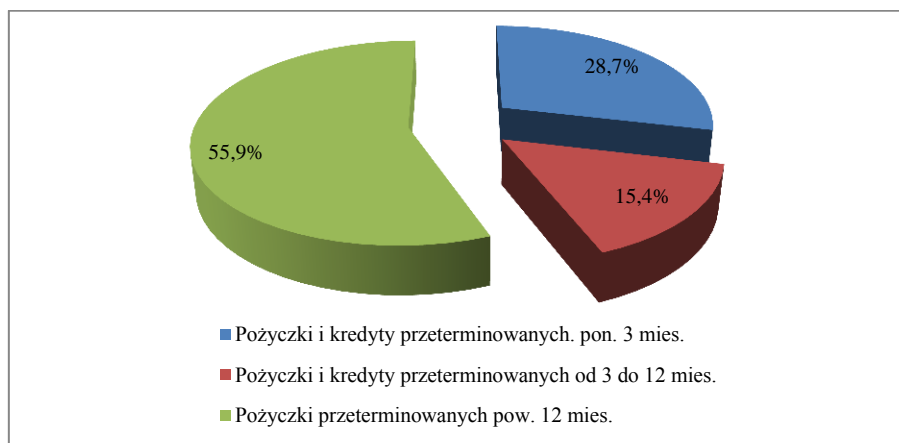

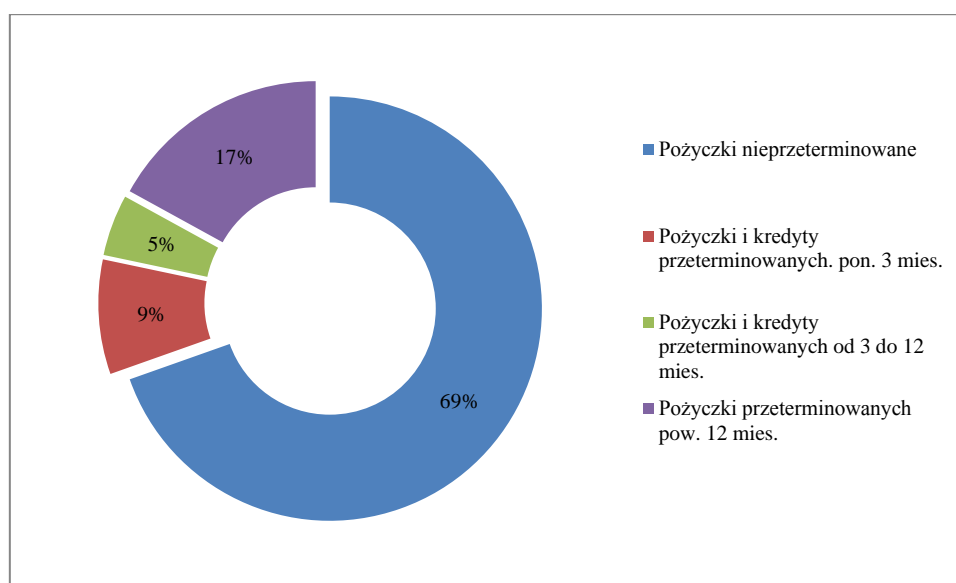
Tabela 31 Kredyty zagrożone (przeterminowane) w SKOK stan na 31.03.2013 r. (w tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	03.2013 r.	
		Wartość	Udział w portfelu kredytów zagrożonych
1	Kredyty zagrożone ogółem (wartość bilansowa brutto), w tym:	3 909 124	100,0%
a)	- kredyty przeterminowane do 3 miesięcy	1 121 531	28,7%
b)	- kredyty przeterminowane od 3 do 12 miesięcy	601 408	15,4%
c)	- kredyty przeterminowane powyżej 12 miesięcy	2 186 185	55,9%
2	Utworzony odpis aktualizacyjny	2 265 017	

Wykres 42 Struktura kredytów przeterminowanych w SKOK stan na 31.03.2013 r.

Wykres 43 Udział kredytów zagrożonych w kredytach ogółem w SKOK stan na 31.03.2013 r.

Rozdział 11 Spis tabel i wykresów

Spis tabel

Tabela 1 Główne wielkości charakteryzujące sektor skok.....	5
Tabela 2 Adekwatność kapitałowa kas	8
Tabela 3 Współczynnik wypłacalności	8
Tabela 4 Środki płynne w kasach na koniec marca 2013 r. w tys. zł.....	9
Tabela 5 Relacja kredytów do depozytów ogółem w tys.	10
Tabela 6 Wybrane pozycje rachunku zysków i strat SKOK w latach 2006-2012 (w tys. zł) ..	11
Tabela 7 Marża i rozpiętość odsetkowa	13
Tabela 8 liczba skok wg uzyskanego wyniku finansowego netto w I kwartale 2013 r.	14
Tabela 9 Wartość udzielonych kredytów i depozytów w tys. zł.....	14
Tabela 10 Wybrane miary efektywności sektora skok w I kwartale 2013 r.	15
Tabela 11 Wartość pożyczek udzielonych członkom przez SKOK ogółem (w tys. zł).....	17
Tabela 12 Struktura portfela kredytowego (ujęcie podmiotowe) (w tys. zł)	18
Tabela 13 Struktura kredytów przedmiotowa według stanu na koniec I kwartału 2013 r. (w tys. zł)	18
Tabela 14 struktura pozostałych aktywów kas w tys. zł	19
Tabela 15 Udział poszczególnych składników aktywów finansowych a aktywach ogółem ..	20
Tabela 16 Struktura źródeł finansowania działalności kas w tys. zł.....	21
Tabela 17 Struktura zobowiązań finansowych w podziale na podmioty i produkty w tys. zł. 21	21
Tabela 18 Wartość depozytów w tys. zł.....	22
Tabela 19 Struktura depozytów wg podmiotów (marzec 2013 r.) dane w tys. zł.....	22
Tabela 20 Zobowiązania z tytułu oszczędności wg wartości bilansowej w podziale na terminy pierwotne	22
Tabela 21 Kredyty i pożyczki ze stwierdzoną utratą wartości na koniec marca 2013 r.	23
Tabela 22 Kredyty i pożyczki przeterminowane w podziale na okresy przeterminowania w tys. zł	24
Tabela 23 Struktura kredytów przeterminowanych w podziale na rodzaje (tys. zł.)	24
Tabela 24 Struktura kredytów przeterminowanych w podziale podmiotowym	24
Tabela 25 Skrypty dłużne w tys. zł	25
Tabela 26 Relacja skryptów dłużnych do kredytów zagrożonych w tys. zł.....	26
Tabela 29 Struktura finansowania funduszu stabilizacyjnego Kasy Krajowej (dane w tys. zł)	27
Tabela 30 Alokacja środków funduszu stabilizacyjnego na koniec marca 2013 r. (dane w tys. zł).....	27
Tabela 31 Wartość udzielonych promes kredytu stabilizacyjnego według stanu na 31 marca 2013 r. (w tys. zł)	27
Tabela 32 Wybrane charakterystyki sektora skok (w tys. zł)	28
Tabela 33 Kredyty zagrożone (przeterminowane) w SKOK stan na 31.03.2013 r. (w tys. zł) 30	30

Spis wykresów

Wykres 1 Aktywa według grup SKOK-ów (dane na koniec I kw. 2013 r.)	6
Wykres 2 Liczebność grup kas według wielkości aktywów	6
Wykres 3 Udział członków kas według poszczególnych grup (I kw. 2013)	6
Wykres 4 Liczebność poszczególnych grup kas według liczby członków	6
Wykres 5 Podział kas z uwagi na poziom wykazywanego współczynnika wypłacalności wg stanu na 31.03.2013 r.	8
Wykres 6 Udziały w aktywach kas z uwzględnieniem poziomu współczynnika wypłacalności na 31.03.2013 r.	8
Wykres 7 Udział aktywów płynnych w aktywach ogółem wg stanu na 31.03.2013 r.	9
Wykres 8 Struktura środków płynnych kas - stan na koniec marca 2013 r.	10
Wykres 9 Rozwój portfela kredytów i depozytów w I kwartale 2013 r. w tys.	10
Wykres 10 Relacja kredytów do depozytów ogółem w I kwartale 2013 r.	10
Wykres 11 Struktura przychodów z działalności SKOK	12
Wykres 12 Struktura kosztów z działalności SKOK	12
Wykres 13 Struktura kosztów działalności operacyjnej kas na koniec 2012 r. i w I kwartale 2013 r.	13
Wykres 14 Udział kas wykazujących zysk i stratę w aktywach sektora skok	14
Wykres 15 Liczba SKOK wg uzyskanego wyniku finansowego netto	14
Wykres 16 Udział portfeli kredytowych kas wykazujących zysk i stratę w kredytach sektora skok	15
Wykres 17 Udział w depozytach kas wykazujących zysk i stratę w depozytach sektora skok	15
Wykres 18 Poziom ROA w sektorze SKOK	16
Wykres 19 Wskaźnik koszty/dochody (C/I) w sektorze SKOK	16
Wykres 20 Poziom ROE w sektorze w %	16
Wykres 21 Aktywa na zatrudnionego w sektorze SKOK (w tys. zł)	16
Wykres 22 Struktura portfela kredytowego wg terminu zapadalności (bez chwilówek).	17
Wykres 23 Udziały poszczególnych rodzajów kredytów w portfelu kredytowym	19
Wykres 24 Udział poszczególnych składników aktywów finansowych w aktywach ogółem	20
Wykres 25 Struktura źródeł finansowania działalności kas w tys. zł	21
Wykres 26 Struktura depozytów w tys. zł	22
Wykres 27 Depozyty wg terminów pierwotnych w tys. zł	22
Wykres 28 Struktura depozytów wg terminów pierwotnych	22
Wykres 29 Udział pożyczek i kredytów z utratą wartości w portfelu kredytowym na koniec marca 2013 r.	23
Wykres 30 Udział pożyczek i kredytów przeterminowanych w podziale na okresy	24
Wykres 31 Udział poszczególnych rodzajów kredytów przeterminowanych w portfelu	24
Wykres 32 Udział skryptów dłużnych w aktywach ogółem	25
Wykres 33 Relacja skryptów dłużnych do kredytów zagrożonych	26
Wykres 38 Suma bilansowa SKOK (w tys. zł)	29
Wykres 39 Kapitał (fundusz) własny SKOK (tys. zł)	29
Wykres 40 Pożyczki i kredyty (brutto w tys.)	29

Wykres 41 Wartość depozytów SKOK ogółem (tys. zł)	29
Wykres 42 Współczynnik wypłacalności w sektorze SKOK	29
Wykres 43 Niedobór funduszy własnych w stosunku do nad wymogu kapitałowego w sektorze SKOK (tys. zł)	29
Wykres 44 Wynik finansowy netto SKOK (tys. zł).....	29
Wykres 45 Wybrane pozycje rachunku zysków i strat SKOK (w tys. zł)	29
Wykres 46 Struktura kredytów przeterminowanych w SKOK stan na 31.03.2013 r.	30
Wykres 47 Udział kredytów zagrożonych w kredytach ogółem w SKOK stan na 31.03.2013 r.	30